

Årsberetning 2025

DN Silkeborg

Løbende året igennem

Naturnationalpark Kompedal v. Pernille Ingemann

Miljøminister Magnus Heunicke har udpeget Pernille Ingemann som DN's repræsentant i bestyrelsen for NNP Kompedal.

Det er lidt over et år siden, at det første møde blev afholdt i bestyrelsen. Dertil er kommet yderligere fem bestyrelsesmøder, ekskursioner og en stor konference for bestyrelsesmedlemmer i alle naturnationalparkerne.

Projektet er nu sendt i høring i otte uger. Når høringsfasen er overstået, mødes bestyrelsen igen ultimo september, hvor høringssvar og ændringer skal drøftes. Herefter skal projektet igennem en politisk godkendelse. Inden parken indvies, går der yderligere 3-4 år pga. myndighedsarbejde og selve etableringen.

En lang proces, som forhåbentlig ender med det bedst mulige resultat for naturen og fremme af biodiversiteten på lokaliteten.

Løbende året igennem

DN Silkeborg - Grøn Trepert v. Peter Nymann Eriksen

Silkeborg Kommune er en del af Lokal Trepert Randers Fjord, som er et samarbejde mellem kommunerne i oplandet til Randers Fjord (Gudenåsystemet), Naturstyrelsen, repræsentanter fra lokale landbrugsorganisationer og repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening.

Den lokale trepart Randers Fjord skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs af oplandet, med henblik på udarbejdelse af den samlede omlægningsplan for oplandet til Randers Fjord inden udgangen af 2025.

Lokal Trepert Randers Fjord er sammensat af:

- 1-2 politisk udpegede repræsentanter for hver af kommunerne i oplandet, med mulighed for 1 teknisk bisidder pr. kommune.
- 2 repræsentanter for lokale landbrugsorganisationer, med mulighed for 1 teknisk bisidder.
- 2 repræsentanter for lokale afdelinger af Danmarks Naturfredningsforening, med mulighed for 1 teknisk bisidder.
- 1 repræsentant for Naturstyrelsen, med mulighed for 1 teknisk bisidder.

Peter Nymann Eriksen (DN Silkeborg) deltager i:

- Dialogforum for Treperten Randers Fjord, som fungerer som baggrundsgruppe for DN's to repræsentanter i den Lokale Trepert (Hanne Wind-Larsen og Michael Dickenson).
- Følgegruppe om Silkeborg Kommunes arbejde med Grøn Trepert.

Der har været afholdt et møde i hver gruppe. Dialogforum har primært handlet om at komme med input til relevante projekter (udtagninger). Følgegruppen handler mere om gensidig orientering.

Lokal Trepert Randers Fjord har afholdt tre møder. Næste møder er 25. september og 24. oktober. Dagsordner og referater kan findes [her](#).

Omlægningsplanen skal vedtages i de enkelte byråd inden årets udgang.

I seneste pressemeddelelse fra Lokal Trepert Randers Fjord (16. juni) står der bl.a.:

“Trepertens medlemmer har, udover reduktion af kvælstofudledningen og udtagning af lavbundslande, ønsket at arbejde med synergier til grundvandsbeskyttelse, større sammenhængende naturområder, forbedring af miljøtilstanden i søer og genopretning af strandenge. Dette ønske indarbejdes i omlægningsplanerne for de enkelte kommuner i det omfang, det er muligt.”

DN Silkeborgs repræsentant, Peter Nymann Eriksen, har primært bidraget med lokalkendskab for Silkeborg Kommune i form af forslag til større sammenhængende naturområder, samt et oplæg for følgegruppen i Silkeborg om “Den Grønne Trepert - en mulighed for mere og bedre natur”

Slides fra oplægget kan ses [her](#).

December 2024

Klage over lokalplanen for Impalagrunden (Hvinningdal) v. Willy Retvig

Vi klagede til Miljø- og Fødevareklagenævnet den 23. december 2024 over Silkeborg Kommunes vedtagelse af lokalplan 12-036 for området, der tidligere husede Hotel Impala på Vestre Ringvej i Hvinningdal.

Ifølge planen ønskede man at bygge i alt 14 punkthuse på grunden, og til planens gennemførelse gav kommunen dispensation fra både Skovbyggelinjen og Søbeskyttelseslinjen. Vi klagede, fordi vi vurderede, at dispensationen fra Skovbyggelinjen ville medføre en negativ påvirkning af skovbrynet som et værdifuldt levested for dyr og planter, og at dispensationen fra Søbeskyttelseslinjen ville påvirke Silkeborg Langsøes værdi som landskabselement negativt.

Vi vurderede, at den visualisering af det færdige byggeri, der indgik i Silkeborg Kommunes grundlag for at give dispensation fra Søbeskyttelseslinjen, ikke var retvisende, og at det byggeri, som lokalplanen gav mulighed for at opføre, kunne blive meget markant i landskabet.

Silkeborg Kommune havde gentagne gange inden denne sag givet dispensation fra Skovbyggelinjens 300 meter, og her blev der så givet tilladelse til byggeri helt ned til 10 meter fra skoven. Vi vurderede, at den præcedens, som denne dispensation ville medføre, ville få store konsekvenser i Silkeborg Kommune med de mange og store skovarealer.

Vi anmodede derfor Miljø- og Fødevareklagenævnet om at sende lokalplanen til genbehandling med påbud om, at der kun kunne tillades byggeri, hvor det tidligere hotel lå.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har senere meddelt, at de forventer at kunne færdigbehandle klagen inden udgangen af januar 2026

Februar 2025

VILD-arrangement 1 v. Lars Mosegaard Mortensen

Den 23. februar 2025 holdt DN Silkeborg sit første VILD-arrangement ved Kompedal Plantage. Det var nogle hyggelige timer, hvor der dukkede fire børn op fem voksne op.

Vi tog en tur ud i Kompedal Plantage og gik rundt og var nysgerrige, på hvad vi fandt og ledte efter spor. Vi var også oppe i fugletårnet. Efter 50 minutters tur, tog vi tilbage til lejren, hvor vi varmede kakao. Vi snakkede også om de forskellige udstoppede dyr, vi havde med. Efter i alt to timer, sagde de fremmødte tak for i dag og tog af sted.

Marts 2025 og frem

Klager over bade- og bådebroer v. Pernille Ingemann

I årets løb har der været et stigende antal ansøgninger om etablering af både-/badebroer i kommunens søer. Det har givet anledning til en række klagesager fra vores hånd, som vi har bedt klagenævnet om at afklare hurtigt, af hensyn til lodsejerne og sagsbehandlerne ved kommunen. Det vil dog tage mindst 1 år inden der kommer afgørelse fra klagenævnet i de enkelte sager! Grundlaget for vores klager er som følgende:

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder anledning til at klage over dispensationen pga. følgende forhold:

1. De private, rekreative interesser i en bådebro/badebro udgør ikke særlige omstændigheder, der kan begrunde en dispensation
2. Etablering af en bådebro/badebro er ikke et naturforbedrende tiltag og heller ikke en bagatel, der kan begrunde en dispensation
3. En dispensation til broen vil kunne medføre uheldig præcedens i strid med hensigten med naturbeskyttelseslovens § 3

Naturbeskyttelseslovens § 3 er en forbudsbestemmelse, som siger, at der ikke må foretages tilstandsændringer i beskyttede naturtyper. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen gøre undtagelse fra bestemmelsen, jf. lovens § 65, stk. 2.

Det følger af bemærkningerne til naturbeskyttelsesloven, at:

Der skal foreligge særlige omstændigheder, før der kan meddeles dispensation til foranstaltninger, som ændrer tilstanden i de beskyttede naturtyper, når ændringerne er væsentlige eller i modstrid med ønsket om at opretholde de pågældende naturtyper som sådanne, idet reglerne under et er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes. Det er således ikke nok, at der er påvist en væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse i, at et indgreb finder sted. Der må tillige enten være tale om et område, som ud fra fredningsmæssige hensyn vurderes som uden særlig interesse, for at man eventuelt kan acceptere, at der sker indgreb i dets tilstand, eller at det påtænkte indgreb i sig selv, ikke skønnes at medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området. En særlig omstændighed, der kan begrunde dispensation, kan være at et ansøgt indgreb har en naturforbedrende funktion.

1. DN vurderer, at der ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en dispensation til den private bro. Dette baserer DN bl.a. på, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i en lignende sag (21/13239) har udtalt, at en bro, som udelukkende har privat, rekreativ karakter ikke i sig selv udgør et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Nævnet vurderede desuden, at det ikke kunne føre til et andet resultat, at den omhandlende bro ikke ville medføre væsentlige tilstandsændringer i søen eller tilsidesættelse af hensynet til søens naturtilstand.

Dertil baserer DN sin vurdering af hvorvidt der kan gives dispensation på nævnets afgørelser i 20/03315, 23/04777 og 23/02085.

Beslutningen i kommunen om hvorvidt der skulle gives den omhandlende dispensation har været forelagt Silkeborg kommunes byråd. Kommunens teknik- og miljøafdeling har i sin forelæggelse vurderet, at anlægget udelukkende har privat, rekreativ karakter og vurderet, at der efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis ikke kan gives dispensation til den omhandlende bro. Kommunes teknik- og miljøafdeling har i sin forelæggelse desuden vurderet, at der ikke er andre forhold i den konkrete sag, der kan begrunde en dispensation. Et flertal i byrådet stemte dog imod forvaltningens indstilling om at give afslag på ansøgningen om dispensation.

2. Der kan efter DN's opfattelse ikke meddeles dispensation til en bro i et naturområde omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da der hverken er tale om et naturforbedrende tiltag eller en tilstandsændring af bagatelmæssigt omfang. Som det fremgår af dispensationen, så kan broer, og de afledte aktiviteter herfra have en negativ påvirkning på den beskyttede natur, da rørskov og bredvegetation ofte fjernes for at få plads til bro og båd. Desuden skygger broer, så lyset ikke kan nå ned i vandet, hvilket reducerer undervandsvegetationen og de dertil tilhørende arter. Bredzonen i en sø vigtig for biodiversiteten, da den understøtter både dyre- og plantelivet i søen. I denne zone når lyset ofte bunden, hvilke muliggør vækst af undervandsplanter. Specielt rørskov skaber der dertil skjul og gode forhold for søens smådyr, fisk, fugle samt odderen.

3. Den omhandlende dispensation vil kunne danne uheldig præcedens i strid med hensigten med lovens § 3 da der findes mange øvrige bredejere ved søen, der kan ønske dispensation til bådebroer ol. og der ikke foreligger særlige forhold, der kan adskille den omhandlende dispensationsansøgning herfra. En dispensation vil derudover kunne danne uheldig præcedens ift. dispensation til lignende anlæg i øvrige søer da naturligt opståede søer, med mange bredejere, er vidt udbredte på tværs af landet.

Opsummering

På baggrund af ovenstående anmoder DN om, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet ændrer kommunens dispensation til broen til et afslag.

Marts/April 2025

Affaldsindsamlingen 2025 v. Andreas Bach Hougaard

Det viste sig udfordrende at mønstre mandskab til at afvikle dette års affaldsindsamling; velvillige ad hoc'ere måtte desværre melde fra, og bestyrelsens medlemmer var enten bortrejst, på kursus eller optaget af familiære anliggender. Der måtte tænkes i alternative baner.

I stedet for at arrangere store gruppeindsatser i indsamlingsweekenden, blev folk, som ønskede at gøre noget godt for naturen ved at samle skrald, opfordret til til at gå 500 meter langs vejen fra deres bopæl og tilbage igen på modsatte side af vejen, enten alene eller sammen med andre.

Håbet var, at den lave barre for deltagelse ville gøre det tydeligt, at man som almindelig silkeborgenser ikke behøver at gabe over kæmpe områder eller nødvendigvis skal tage meget tid ud af sin dag for at samles i store flokke for at gøre noget. Så længe vi bare er mange som gør en lille handling hver især, følger resultatet. Ydermere håbede bestyrelsen på, at det anderledes koncept for DN Silkeborgs affaldsindsamling ville give en større spredning af folk, som kunne gøre noget over hele kommunen i stedet for en massiv indsats på udvalgte steder.

I tillæg til den kommunikationsindsats, som DN's sekretariat lavede for at promovere Affaldsindsamlingen, udsendte DN Silkeborgs bestyrelse en pressemeddelelse, der tog udgangspunkt i det enestående twist, som begivenheden blev givet i Silkeborg. Arbejdet bar frugt; et medlem af bestyrelsen blev interviewet direkte i Radio Silkeborgs morgenudsendelse.

I anerkendelse af at fællesskabsfølelsen er en stor del af glæden ved at deltage i indsamlingen, blev det planlagt at udføre en indsats på DN Silkeborgs facebook-side, som skulle tydeliggøre, at ingen var alene i indsamlingen; andre var ude at gøre det samme, samtidigt. Konkret bestod

indsatsen i, at en administrator lavede opslag på siden, indsamlere blev opfordret til at kommentere opslagene med billeder fra deres tur, af deres fund samt deres indsamlingsområde.

Det er vanskeligt at evaluere Affaldsindsamlingens resultat; er det godt eller skidt, at der blev fundet mindre henkastet affald i i Silkeborg Kommune i 2025 (855 kg) sammenlignet med 2024 (1.333 kg)? Der var generelt på landsplan færre, som deltog i indsamlingen i år, og Silkeborg var ingen undtagelse - dog kunne sekretariatet fortælle efter Affaldsindsamlingen, at man havde fået "usædvanligt mange tilbagemeldinger fra deltagere, der har oplevet, at der i år lå mindre affald end tidligere." Så måske er der faktisk mindre affald end tidligere i den danske natur.

Det kan dog med en vis sikkerhed konkluderes, at indsatsen på Facebook ikke fungerede. Der blev ikke kommenteret som håbet på opslagene med billeder fra indsamlinger. Dét er ikke ensbetydende med, at mikroindsamlingerne ikke fandt sted, men ambitionen om, at få dem vist på Facebook lykkedes ikke. Måske er Affaldsindsamlingen, der jo har eksisteret i en del år efterhånden, blevet så velkendt, at deltagere "kører den ind på rutinen" og er upåvirkelige ift. ændringer af konceptet? Måske nåede budskabet ikke ud til kommunens borgere? Måske gjorde noget tredje sig gældende?

Under alle omstændigheder tyder meget på, at det klassiske indsamlingsformat fungerer, og at det er bedre at lægge sig op ad sekretariatets fremgangsmåde uden lokale justeringer. For at undgå, at disse lokale justeringer bliver nødvendige at foretage igen fremadrettet, bør der være fokus på samarbejde mellem de(t) bestyrelsesmedlem(mer) og ad hoc'er, som tager sig af opgaven med at arrangere fællesture og få kommunikeret herom tidligere i processen.

April 2025

Fredningen Dalene ved Resenbro v. Peder Størup

Silkeborg kommune erkendte endelig, at det hverken økonomisk eller trafikafviklingsmæssig gav mening at forlægge Hårupvej mellem Resenbro og Hårup ind i Fredningen Dalene ved Resenbro.

DN Silkeborg har i mere end et årti forsøgt at få kommunen på bedre tanker, og det er derfor glædeligt at det endelig er lykkedes. Sagen er også et eksempel på vigtigheden af DN, når det kommer til beskyttelse af naturen og landskabet.

April 2025

Fuglekasse-arrangement v. Pernille Ingemann

Den 6. april havde vi inviteret til Fuglekassebyggeri på Odden i Silkeborg.

En lokalitet med en central placering, skov, bålplads og overdækning.

Det var en hyggelig dag med bål, besøg af Baloo og hans småfugle, naturbingo og masser af træ fra Grønagergård. Der blev bygget fine kasser til de nye kuld.

Fremmødet var ikke stort, så vi har heldigvis materialer til et tilsvarende arrangement til næste år.

Maj 2025

VILD-arrangement 2 v. Lars Mosegaard Mortensen

Den 4. maj 2025 afholdt vi et VILD-arrangement i Funder. Vi havde taget plads ved naturlegepladsen. Et skønt sted med masser af plads, og vi havde igen en masse gode aktiviteter med.

Børnene havde mulighed for forskellige aktiviteter som fx Dyreløb, de kunne lave bi hoteller, finde dyr i søen, snitte, varme skumfiduser, lave kakao og gå på opdagelse i naturen omkring legepladsen, og se hvad de kunne finde.

Der kom rigtig mange forbi, som havde set arrangementet på Facebook.

Maj 2025

Naturmødet i Hirtshals fra 22. til 24. maj v. Pernille Ingemann

For 10. gang løb Naturmødet af stablen, og DN havde en stand ved siden af *Thunderdome*, det største samlingssted på mødet.

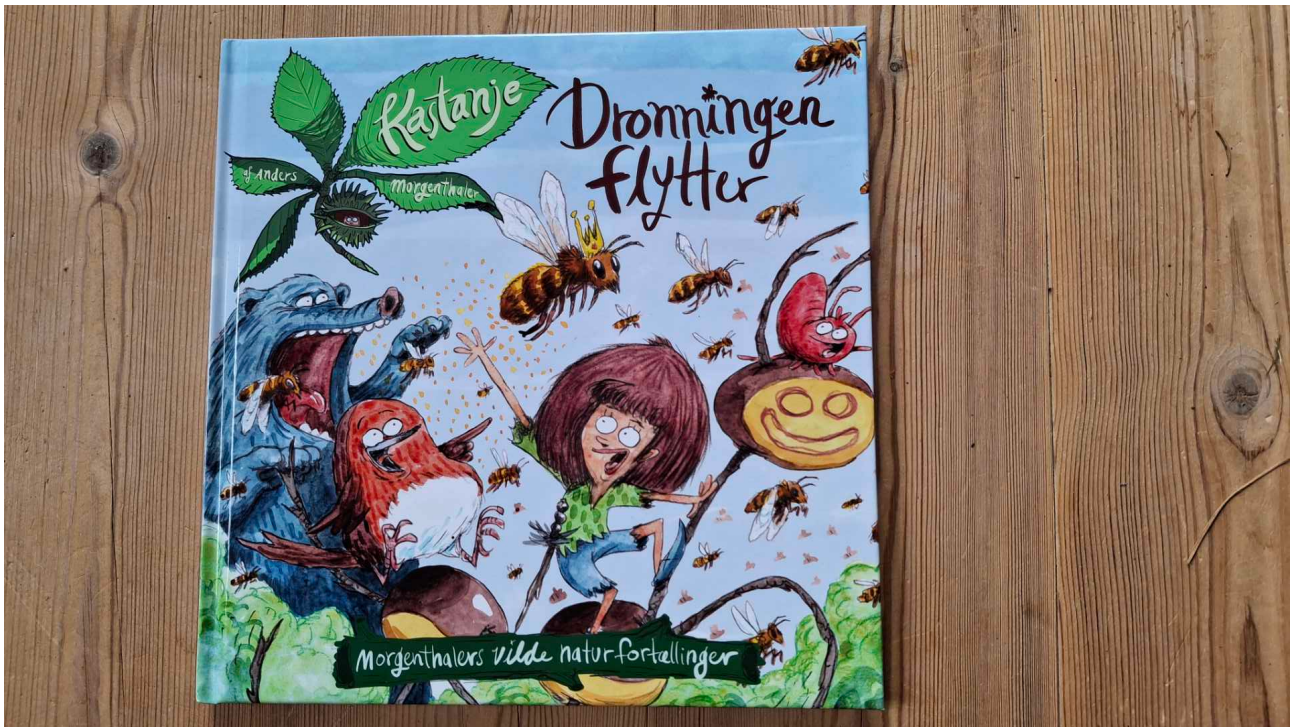
I DN havde vi besøg af Anders Morgenthaler, som solgte sin nye bog "Kastanje Dronningen flytter". De heldige fik en fin signeret bog OG tegning med hjem.

Fredag morgen mødtes frivillige DN'ere til en session om frivillighed.

Ellers var der mange fantastiske emner på programmet: Trepartsdebat, *Det billige skidt* med Holm og Klein, fællessang med bl.a. Borring og vores præsident, *Sommerfuglenes år*, *Gudenåen har ordet*, Naturpolitisk topmøde, Ministeren for Grøn Trepert i den varme stol, *zoo-battle*, blot for at nævne et lille udpluk.

Naturmødet trak 30.000 besøgende af huse og herfra de bedste anbefalinger.

Måske ses vi deroppe næste år?

Forår og sommer 2025

Vild med vilje-konkurrence i Midtjyllands Avis v. Pernille Ingemann

Midtjyllands Avis' lokalredaktør Rasmus Viuf har indbudt os til at være sparringspartnere og dommere i forbindelse med en konkurrence i Kjellerup/Ans-området til kåringer af Vild med vilje-haver.

Willy Retvig og Pernille Ingemann har deltaget i et par møder i løbet af det sidste halve års tid. Formandens vilde have har været fotograferet og omtalt på hele to sider i Midtjyllands Avis, og andre Vild med vilje-haver har fået spalteplass de senere måneder. Konkurrencen slutter om en måneds tid. En borger i Kjellerup har lagt have til diverse eksperimenter ved gartner Charles Lestranger, som også er idémand til projektet. Det bliver spændende at følge de tilmeldte haver.

Juni 2025

Smådyrsarrangement til Den Kunstige Sø v. Pernille Ingemann

Den 8. juni inviterede vi til et smådyrsarrangement ved Schoubyes sø - den kunstige sø ved Haarup Sande - sammen med AkvaKim (Kim Pless-Schmidt, Akvatisk biolog og smådyrsspecialist).

Kim og hans kæreste hoppede i waders og fandt en masse dyr i søen, og børn og barnlige sjæle fik rig mulighed for at gå på opdagelse på dagen og selv prøve lykken med net ved søbredden.

Det var en rigtig hyggelig dag med 45 deltagere, heriblandt mange interesserede børn hvoraf flere fik brug for skiftetøj.

August 2025

Store sammenhængende naturområder i Midtjylland v. Pernille Ingemann

Kommunen har udarbejdet en folder med overskriften *Midtjylland - hjertet af Danmarks vilde natur*.

Citat fra folderen:

”Hvis vi skal vende tabet af biodiversitet til en reel fremgang, skal vi tænke stort. Det kræver mere plads til naturen og flere større sammenhængende naturområder, hvor arterne kan trives, sprede sig og overleve på sigt.

Danmark har forpligtet sig til EU's og FN's mål om 30% beskyttet natur. Men spørgsmålet er ikke kun hvordan-det er også hvor?

Her peger mange forskere på de store sammenhængende landskaber i Midtjylland som et af de vigtigste steder på landkortet til at sikre biodiversiteten i Danmark.

Arealerne kan bidrage til mere mild, afvekslende og smuk natur. Til bevarelse af værdifulde naturarealer. Til bevarelse af sjældne arter, samt store naturoplevelser”

Den 18. august deltog Peter Nymann Eriksen og Pernille Ingemann i en tur med Det Grønne Råd og Klima- og Miljøudvalget.

På turen var der tilsvarende deltagelse fra Horsens, Ikast-brande og Skanderborg kommuner.

Der var ca. 70 deltagere, og vi blev kørt rundt i det smukke landskab i dobbeltdækker.

Dagen startede og sluttede på Gothenborg til lækre økologiske måltider.

Forsker og professor Carsten Rahbek forklarede, hvorfor netop dette område er et af de vigtigste til formålet. Mads Flinterup fra Dalgas (tidligere Hedeselskabet) fortalte om muligheder og krav til virksomhedsfinansierede naturprojekter. Martin Skipper fra Earthbreak fortalte om muligheder for privat opkøb af jord til naturprojekter. Vi var på gåtur ved Bøgelund Banke, hvor lodsejer Christian Hvidt fortalte om muligheden for privat opkøb af arealer til naturpleje og Naturstyrelsen om forvaltning af arealer og *life open woods*. Slutteligt om Alling Naturpark ved Casper Just om borgerdrevet naturgenopretning.

En meget inspirerende dag, som kan skabe grobund for noget STORT.

August 2025

Energiparker ved Lille Hjælland v. Peder Størup

DN bakker op om energiparkerne, men de bør etableres, hvor de ikke påvirker naturen, dens arter og uforstyrrede områder negativt, da sådanne områder i dagens Danmark er en mangelvare og højt værdsatte. I DN Silkeborg afgav vi derfor kritiske høringsvar mod energiparkerne, og i særdeleshed mod opstilling af vindmøller.

Området rummer i dag en stor andel fredskov og natur og udgør en del af et stort sammenhængende naturområde. Der er meget få arealer i Danmark af tilsvarende størrelse og naturpotentiale, uden industrialæg og synlige støjende menneskelig aktivitet. Området er derfor også udpeget som stilleområde og som fremtidige naturbeskyttelsesområde. Opstilling af solceller tog vi forbehold overfor.

Staten har efterfølgende afvist, at der kunne opstilles vindmøller, og Silkeborg kommune har

efterfølgende valgt, at opgive begge energiparker og i stedet fokusere på områdets naturpotentiale. Den prioritering glæder vi os selvfølgelig over.

August 2025

Smukfest i Skanderborg v. Pernille Ingemann

For første gang i historien deltog DN i Smukfest.

Et samarbejde mellem sekretariatet, FLOR og de tre afdelinger i Skanderborg, Favrskov og Silkeborg resulterede i fire festlige dage i DN-boden på Smukfest i Skanderborg. Hovedformålet var synlighed.

Fra DN Silkeborg deltog Stine Hegelund Ingemann Thomsen og Pernille Ingemann.

Vores bod bestod bl.a. af forskellige udstoppede dyr, hvoraf vildsvinet var det største trækplaster.

Vi kom i kontakt med rigtig mange feststemte mennesker, og humøret var højt. Vi fik reklameret for både VILD, FLOR og DN som helhed. Vi mødte en del, der allerede var medlemmer af vores forening og fik inspireret mange andre til at overveje et medlemskab.

Vi har netop holdt evalueringsmøde i frivillighedsgruppen, og vi er enige om at give 100 % positiv feedback til arrangørerne af Smukfest med et ønske om, at vi kan deltage igen til næste år.

